

1. Csonka János

Csonka János neve gyakorlatilag egyet jelent a hazai autó- és motorgyártás kezdetével. Ebben a feladatban egy róla szóló írást kell elkészítenie az alábbi leírás és minta alapján. A dokumentum elkészítéséhez használja fel a *csonkaforras.txt* UTF-8 kódolású szövegállományt és a *CsJFoto.jpg*, *porlaszto.jpg* képfájlokat!

Az alkalmazott betűtípustól függően a sorok, illetve oldalak tördelése a mintától eltérhet.

1. Hozza létre szövegszerkesztő program segítségével a *csonkajanos* nevű dokumentumot a program alapértelmezett formátumában a *csonkaforras.txt* felhasználásával! Az elkészített dokumentum ne tartalmazzon felesleges szóközöket és üres bekezdéseket!
  2. Legyen a dokumentum álló tájolású és A4-es lapméretű! Az alsó és felső margót 2,6 cm-esre állítsa be!
  3. A dokumentumban – ahol a feladat nem ír elő mást – a következő beállításokat alkalmazza:
    - a. A betűtípus Garamond (Liberation Serif) legyen! A szövegtörzs karaktereinek betűméretét 12 pontosra állítsa!
    - b. Állítsa a bekezdések sorközét egyszeresre, előttük 0, utánuk 3 pontos térköz legyen!
    - c. A bekezdések igazítása sorkizárt legyen!
    - d. A teljes dokumentumban alkalmazzon automatikus elválasztást!
  4. Készítse el a cím és a három alcím formázását a következőképpen!
    - a. A címhez 20 pontos és az alcímekhez 14 pontos betűméretet alkalmazzon!
    - b. A cím és az alcímek betűstílusát félkövérre és kiskapitálisra állítsa!
    - c. A cím és az alcímek előtt 3, utánuk 6 pontos térköz legyen!
    - d. Az alcímeket az alatta levő szövegtől vékonyabb, a felette lévőtől vastagabb fekete színű vonallal válassza el a szövegtükör teljes szélességében!
  5. A cím utáni bekezdés szövegének állítson dőlt, félkövér betűstílust és világosszürke hátteret a minta szerint!
  6. Az első alcím utáni bekezdés mellé, a bal oldali margóhoz igazítva, helyezze el Csonka János fotóját, a *CsJFoto.jpg* képet a mintának megfelelően!
    - a. A kép méretét módosítsa az arányok megtartásával úgy, hogy a szélessége 3,5 cm legyen és jobbról vegye körbe a szöveg!
    - b. A képet vékony fekete vonallal szegélyezze!
    - c. Állítsa be, hogy a képtől jobbra és lefelé 0,4 cm-re legyen a szöveg!
    - d. Készítse el a kép aláírását, az „(1852 – 1939)” szöveget, vízszintesen középre zártan!
  7. A második alcím utáni első bekezdés alá helyezze el a porlasztó fotóját, a *porlaszto.jpg* képet vízszintesen középre a mintának megfelelően!
    - a. A kép méretét módosítsa az arányok megtartásával úgy, hogy a szélessége 4 cm legyen, és ne vegye körbe szöveg!
    - b. A képet vékony fekete vonallal szegélyezze!
    - c. Készítse el a kép aláírását, a „Bánki–Csonka-féle porlasztó” szöveget!
  8. A „**Motorok:**” és a „**Járművei:**” szavak bekezdéseire állítsa be, hogy az utánuk következő felsorolással azonos oldalra kerüljenek!
  9. Készítse el az előző szavak utáni felsorolásokat, a felsorolás jele a kötőjel legyen! A felsorolások bekezdései előtt és után a térköz 0 pontos, a bal- és a függő behúzás 0,8 cm legyen!
-

10. A harmadik alcím alatti bekezdés után a szabadalmak adatait tartalmazó, minta szerinti táblázatot alakítsa ki a tabulátorokkal tagolt szövegrészből!

- A cellákban a szövegek előtt és után a térköz legyen 0 pontos!
- Állítsa az első három oszlop szélességét 3 cm-re és a negyediket 6,5 cm-re!
- A táblázatot, illetve a cellákat szegélyezze vékony fekete vonallal a mintának megfelelően!
- Állítsa be a cellák tartalmának igazítását függőlegesen középre és vízszintesen balra!

11. A „7159” lajstromszámhoz „*” szimbólum hivatkozással szűrjön be egy lábjegyzetet, amelynek szövegét: „Bánki Donáttal közös szabadalom” gépelje be!

25 pont

Minta a Csonka János feladathoz:

CSONKA JÁNOS

A jelenleg üzemeltetett sok száz millió benzinmotorban ma is olyan karburátor van, melynek alagondolatával – Bánki Donáttal együtt – ok ajándékozták meg a világot és elsőként szabadalmaztatták 1893. február 11-én.

ÉLETPÁLVÁJA

1852. január 22-én született Szegeden. Iskoláit Szegeden végezte. Apja kővácsműhelyében lett szakmunkás. Az Alföldi-Fiumei Vasút szegedi főműhelyében, később a MÁV budapesti fűtőházban, majd Bécsben, Zürichben, Párizsban és Londonban dolgozott. A munka mellett állandóan fejlesztette magát. Később elnyerte a József Műegyetem tanműhelyének vezetői állását, amelyet nyugdíjkorlátig töltött be. Kiemelkedő műnői teljesítményeért a Mémóri Kamara 1924-ben gépészművédeké nyújtotta.

Tervezett és készített papír- és szövetszakítógépet, számos műszert és mérőberendezést, amelyeket határainkon túl is használtak. A motorszerkesztés mellett kedvelt szakterülete volt a gépjárműtervezés. A Magyar Posta számára készített motoros triciklit, majd gépkocsit, amely mint postautó működött.

1905. május 31-én indult sikeres próbatúrája. Innen számítjuk a magyar autógyártás kezdetét. De tervezte és készítette az első hazai kompresszoros motort, a tífzoltó-, csónak-, bányamozdony-, sínautómotort, a személygépkocsit, valamint autóbust. Csonka János alkalmazta először a motorgyártásban az alumíniumot, a vezérelt szívószélepet, a nagyfeszültségű mágnesgyújtást. Műszaki irodalmi tevékenységének eredménye: az első magyar automobil szakszótár. Összesen, mintegy 11 gépkocsit épített. Nyugdíjba vonulása után autójavító műhelyt nyitott Budapesten, a Fehérvári úton. Ebből fejlődött ki a Csonka-gépgyár, majd a későbbi Kismotor- és Gépgyár.

FELTALÁLÓI TEVÉKENYSÉGE

Mechwart András a Ganz-gyár vezérigazgatója, 1887-ben Csonka Jánost kérte fel az előző évből (gyárvásárlás révén) a vállalat tulajdonába került külföldi motorok üzemképessé tételére. Ez a térdöntő jelentőségű volt: egyrészt közvetlen kapcsolatot létesített a Műegyetem és az egyik legnagyobb ipari vállalat között, másrészt ezzel indult meg a későbbi barátságos fejlődött együttműködésük és a gyár fiatal mérnöke: Bánki Donát között. A motorok áttervezése sikerült, és azok Ganz motor néven kerültek forgalomba, azzal a kiegészítő felirattal, hogy Bánki és Csonka szabadalmának felhasználásával készültek (ún. Bánki-Csonka-motorok). A következő években közös szabadalmak hosszú sora jelent meg, igazolva a gyümölcsöző együttműködést. A legnagyobb jelentőségű találmányuk kétségkívül a karburátor volt.

Bánki-Csonka típusú porlasztó

Ezen már típusjelölés, féklévű bevezetés és pillangószelep volt. A Bánki-Csonka-porlasztót 1900. évi párizsi (és az 1958. évi brüsszeli) világkiállításon is bemutatták. Nagy sikert közös találmányaik közül még meg kell említeni a gázalapú és az automatikus csőgyújtással dolgozó motort.

Motorok:

- 1877-ben készítette el az első magyar gőzmotort.
- 1884-ben az úgynevezett Csonka-féle gáz- és petróleummotort.
- 1890-ben Bánki Donáttal közös találmányuk a nevüket viselő benzinmotor.

Járművei:

- Az 1890-es években, Bánkival elkészítette az első magyar motorkerékpárt és motorcsónakot.
- 1899 és 1904 között műhelyében hat darab gépkocsi-alvázat készített.
- 1900 körül a posta részére ő készítette az első motoros triciklit.
- 1904-ben a posta részére benzinmotoros autót szerkesztett.

CSONKA JÁNOS 1895 UTÁN MEGADOTT SZABADALMAI

A szabadalmak száma: 4

Lajstromszám	A bejelentés napja	Osztályjelzete	A szabadalom címe
7159*	1896.04.25.	V/d/2	Automatikus csőgyújtás gáz- és petróleummotoroknál
100135	1929.05.03.	V/d/2	Szabályozó szerkezet belsőégésű motorokhoz
103768	1929.11.02.	V/d/2	Szerkezet belsőégésű motorok gyújtáspontjának önműködő kényszerbeállítására
114503	1935.10.10.	VIII/c	Hordozható és szétszedhető láncfűrész-berendezés

* Bánki Donáttal közös szabadalom